

OPPLAND BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG

OPPLAND BONDELAG

Innspill til høring ang. forvaltningsplan for freda rovvilt i Oppland, region 3. 2011

Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit og Oppland Bondelag, heretter kalt faglagene, viser til høringsdokument av 28. april 2011 ang. forvaltningsplan for rovvilt i region 3 – Oppland.

Innledning

Faglagene støtter nemndas vurdering av viktigheten rundt samarbeid på tvers av regiongrensene. Faglagene vil også legge vekt på viktigheten av et godt samarbeid innen næringa, og mellom næringa og forvaltningen.

Faglagene støtter nemndas vurdering av at lisensfelling på jerv ikke har hatt ønsket bestandsregulerende effekt, men at hiuttak har vist seg effektivt. Der er derfor nødvendig å fortsette med dette tiltaket framover. Faglagene vil i den sammenheng presisere at begrepet ”artens overlevelse” ikke må misbrukes ved behandling av søknader om skadefelling da verken gråulv, brunbjørn, jerv eller gaupe er utrydningstruet som art.

Faglagene støtter nemndas vurdering av at det har vært vanskelig å styre aktivitet av gaupe og jerv til avgrensede soner. Vi mener likevel at dette kan la seg gjøre med bedring av sporing og hilokalisering slik at datagrunnlaget blir bedret. At gaupe trekker inn i revir til andre så fort et individ forsvinner, er vanlig, men forutsetter tilgang på gaupe i naborevirene. Faglagene vil derfor presisere at stadige gaupeangrep utenfor sonen antagelig har sammenheng med gaupebestandens størrelse.

Når det gjelder jerv, har hiuttak vist seg effektivt for å styre bestanden geografisk. En god soneforvaltning betinger nok en gang tilgang til så presist datagrunnlag som mulig.

Faglagene støtter nemndas vurdering av at lisensjakt ikke er godt nok virkemiddel for regulering av bjørnebestanden i regionen. Skadefelling har heller ikke vist seg å lykkes. Dette har medført stadige angrep av bjørn og etter hvert en mer eller mindre stedegen bestand i regionen, bestående av hannbjørner.

Uttak av ulv har stort sett lyktes ved skadefelling. Det er likevel en utfordring at streifdyr av ulv tillates å gjøre skade før felling blir innvilget. Her kan mye gjøres ved varsling om dyr i retning og inn i regionen, som igjen kan utløse fellingstillatelse som forebyggende tiltak.

Norges todelte målsetting skal sikre rovviltbestandenes overlevelse, og næringsdrift basert på beitebruk i utmark. Regjeringen mener at det fortsatt skal være mulig med levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. Dette er en stor utfordring. Komiteens understreking av at det må legges opp til en forvaltning av de fire store rovdyrene som gjør det mulig å drive med småfe i rovviltområder, krever en forvaltning av rovviltet som er forutsigbar og konsekvent. Dette betinger at ynglemålene ikke overskrides og at streifdyr som

utgjør et skadepotensiale eller direkte forårsaker skade, må tas ut umiddelbart og effektivt. **Her må det til en sterkere regulering av skadedyr og stedfaste rovdyr, (pr. i dag er dette hannbjørner) enn det vi ser i dag.** Faglagene vil likevel påpeke at en todelt målsetting vil medføre dyrelidelser selv om forvaltningen av rovdyra effektiviseres.

Region 3 grenser til tre regioner hvor det skal være både gaupe, jerv, ulv og bjørn. Dette gir store utfordringer i store deler av fylket. Region 4, Østfold, Akershus og Oslo skal i tillegg til gaupe ha yngling av ulv i samarbeid med Hedmark (region 5). Region 5, Hedmark, skal i tillegg til gaupe ha 5 jerveynglinger og 3 bjørneynglinger samt ulv i samarbeid med region 4. Region 6, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag skal i tillegg til gaupe ha 10 ynglinger av jerv og 4 ynglinger av bjørn.

Dette tilsier at Oppland til stadighet vil bli utsatt for streifdyr av bjørn og ulv, og innvandring av gaupe og jerv.

Vurdering av soneforslagene.

Faglagene i Oppland har vurdert forslaget til ingen sonering. Dette alternativet må likevel forutsette en form for uttak som innebærer vurdering av skadepotensiale ut fra en soneringsstrategi. Denne strategien må bygge på prinsippet om byrdefordeling på en slik måte at ikke enkeltområder blir skadelidende ved for mange ynglinger/enkeltdyr.

Ved oppheving av sonegrensene, og med en forvaltningsstrategi som bygger på byrdefordeling, vurdering av tetthet beitedyr og skadeomfang, vil soneringsprinsippet slik det tolkes i rovviltforskriften, oppfylles.

Ankepunktet mot en slik oppheving vil være forvaltningens vilje til å regulere bestanden effektivt ut fra beitetrykk og skade. Faglagene har erfart at virkemidlene som i dag iverksettes for å avhjelpe akutt eller for å begrense bestand, ikke er tilfredsstillende.

Vurdering av sonealternativene, Jerv:

Etter faglagenes vurdering har jervesonen etter dagens sonering gitt en del utfordringer. Det har ikke lyktes å oppfylle ynglemålet innenfor sonen. Ynglesonens sørlige del omfatter et av de områdene i Oppland med tettest småfebestand på utmark. I tillegg er Ringebu innfartsåre for streifdyr av ulv og bjørn. Det registreres tilbakemeldinger om økende kongeørnbestand.

Region 5, Hedmark, har pr. i dag prioritert beiteområde inntil dagens jervesone i Oppland. Dette må også vurderes i sammenheng med endringer.

Soneringsforslag 2 og 3.

Fordelene ved disse forslagene er todelt. Deler av Ringebu trekkes ut av sona samtidig som sona utvides og derigjennom kan gi grunnlag for bedre måloppnåelse i forhold til ynglemål i områder med mindre tetthet av beitedyr.

Likevel er det ikke optimalt å ha ynglesone for jerv i Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron da disse kommunene har stor tetthet av småfe på beite samtidig som disse områdene ofte har streifdyr av bjørn og ulv i tillegg til en økende kongeørnbestand. Ved forslag 3 vil Sogn- og Fjordane bli sterkere berørt enn ved forslag 2.

Fordeler ved alternativ 2.

- Utvider sonen og vil gi større sannsynlighet for oppnåelse av ynglemål innefor sonen.
- Store deler av Ringebu kommune tas ut og skadejerv kan felles i dette hardt belastende rovviltområdet.

Ulemper ved alternativ 2:

- Områder som i dag ikke skal ha yngling vil innbefattes
- Større trykk mot Møre og Romsdal og grensa til Sogn og Fjordane
- Nordre del av Ringebu, deler av Sør-Fron og Nord-Fron vil fortsatt være inne sonen.
- Med jerv i områder med minst beitetrykk kan enkeltbesetninger bli utsatt for store skader som lett kan pålegges urimelige restriksjoner eller krav om omstilling/inngjerding.

Fordeler ved alternativ 3:

- Som alternativ 2, men enda større mulighet til å fordele ynglingene og oppnå ynglemål innenfor sona, og større mulighet for å ta ut de verste skadegjørerne.

Ulemper ved alternativ 3:

- Som alternativ 2, men med enda større trykk mot Sogn og Fjordane
- Økt mulighet for streifdyr og yngling i valdresregionen.
- Tamrein og villrein vil bli sterkere berørt.

Fordeler ved en oppheving av sonen, alternativ 4:

- Vil gi større byrdefordeling.
- Mulighet for å prioritere ynglinger i minst tette beitedyrområder
- Mulighet for å oppfylle ynglemålet ved større forutsigbarhet, forutsatt velfungerende registrering av ynglehi.
- Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron som er store småfekommuner, vil kunne prioriteres ved uttak av skadedyr, uønsket yngling, uten at dette får for store konsekvenser for ynglemålet..
- Mulighet til å vurdere samlet rovdyrtrykk og foreta uttak ut fra dette.

Bakdelene ved en oppheving av sonen:

- Områder som i dag ikke skal ha yngling vil innbefattes
- Jerven vil kunne trekke lenger sør og lengre vest
- Få konsekvenser for Sogn- og Fjordane som ikke skal ha yngling av jerv eller gaupe.
- Få konsekvenser for valdreskommunene og sørlige deler av Gudbrandsdalen, Nordre Land.
- Kan medføre økt konfliktnivå ved håndheving av forvaltning, både mellom næring og forvaltning og mellom næringsutøvere/kommuner.

Faglagene har derfor vurdert et soneringsalternativ for jerv bygd på forslag 2 og 3. Heretter kalt forslag 5.

Sonegrensen flyttet nordover til grensa mellom Nord-Fron og Sel kommune. Videre følger sona alternativ 3.

Dette forslaget vil avlaste Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron, samtidig som sona får større utbredelse. Utbredelsesområdene er i områder med mindre tetthet av beitedyr, men vil kunne berøre tamreinen sterkere. Det er likevel såpass stort at en spredning av ynglinger vil kunne

gjennomføres. Alternativet foretrekkes forutsatt at uttak av skadedyr og jakt fungerer effektivt nok både innefor og utenfor sona.

Vurdering av soneforslagene på gaupe.

Faglagene velger å gi en generell vurdering rundt gaupebestand, datagrunnlag og registreringer i stedet for en gjennomgang av hvert enkelt sonealternativ, da en **utvidelse av dagens sone ikke anbefales.**

Ynglemålet for gaupe har etter yngleregistreringer ikke lyktes oppfylt innenfor dagens sone. Det er likevel viktig å påpeke at det er grunnlag for å trekke bestandsstørrelsen av gaupe i Oppland i tvil. Dette skyldes at linjeregistrering av spor ikke har vært god nok i alle kommuner ifølge tilbakemeldinger faglagene har mottatt. Oversikt over sporingsresultater eller opplegg for sporing i den enkelte kommune/område er ikke gjort tilgjengelig for faglagene. Det er derfor vanskelig å vurdere hvordan dette har foregått og gi en bedømmelse av hvorvidt det er god måloppnåelse.

I tillegg gjelder sporregistreringene først og fremst registrering av familiegrupper.

Registreringer er i tillegg basert på observasjoner fra publikum generelt. I den sammenheng er det tvilsomt om kunnskapen om spor og viktigheten av innmelding av spor, er godt nok kjent. Det viser seg også at der gaupe blir tatt ut tar det ikke lang tid før ny gaupe har overtatt reviret. Dette kan tyde på at bestanden er rikelig og tilgangen på nye gauper er høyere enn registrert. Det kommer også stadig ny kunnskap om gaupas adferd.

Da det hersker en del usikkerhet i forhold til gaupebestand og ynglinger, bør dagens sonering opprettholdes for gaupe. Det kan være aktuelt å vurdere en utvidelse av sona etter en bedring av sporingsopplegget slik at et mer sikkert grunnlag for yngling og aktivitet blir kartlagt. Pr. i dag hersker det alt for mye usikkerhet til å kunne ta en vurdering på sikkert nok grunnlag. Det er ikke ønskelig at tapstallene til gaupe skal stige ytterligere nord og vest for dagens sone. Dette kan vi på bakgrunn av usikkerhet rundt bestand og yngling ikke være trygge på at skjer.

Det er ikke ønskelig at Lillehammer, Gausdal og Øyer er innenfor gaupesonen. Med dagens store utfordringer med bjørn i disse områdene, vil det være viktig å holde øvrige rovdyr ute av områdene ved effektiv jakt. Det er gode tradisjoner og dyktige gaupejegere i disse kommunene som klarer å hold gaupa ute så langt jaktkvotene tillates.

Konklusjon:

Faglagene vil anbefale et soneringsalternativ 5 for jerv.

Faglagene vil anbefale alternativ A for gaupe.

Begge forslagene er begrunnet over.

I tillegg vil faglagene at:

- **Kongeørn må inn i overvåkningsprogrammet for store rovdyr**
- **Region 3 må inn i overvåkingsprogrammet ved linjeregistreringer gaupe**
- **Registreringsopplegg og resultat ved sporing gaupe skal sendes faglagene**
- **Det utarbeides retningslinjer og mediestrategi for opplysning til allmennheten om viktigheten av innmelding spor av alle freda rovvilt.**
- **Ved utvidelse av sonene må uttak av skadedyr og uønskede ynglinger fjernes effektivt.**

- **Fellingsprosenten ved skadeuttak må heves betraktelig.**
- **Lisensjakta på bjørn utvides til 15. november.**
- **Stedfaste hannbjørner er ikke å betrakte som streifdyr og skal fjernes med hjelp av SNO.**
- **Vårjakt på overvintrende bjørn vil være et effektivt forebyggende tiltak**
- **DNA av bjørn som har drept beitende husdyr skal individtestes umiddelbart.**

Tiltak:

Oppland har Norges største småfebestand på utmark. Oppland har beitedyr i hele fylket, men beitedyrtettheten varierer noe.

Jerven er fortsatt største skadegjører og står for store tap både innefor og utenfor sona. Det brukes tidlignsanking og tilsyn som de viktigste forebyggende tiltakene mot jerv. Det er ikke pr. i dag data som kan sammenstilles for å vurdere omfanget av nedlagte beiteområder grunnet rovvilt. Vi kjenner alle til områder hvor dette er tilfellet, men omfanget av dette er ikke kartlagt. Det er derfor viktig at ikke rovviltpresset blir for stort i enkeltområder, men har et omfang som kan aksepteres tapsmessig. Det forutsettes at tapet blir erstattet i sin helhet. Målet for beitenæringa er å få så lite tap som mulig uavhengig av årsak. Oppland har en topografi som egner seg godt for beitedyr. I tillegg er Oppland lite utsatt i forhold til flåttbårne og plantebårne sykdommer.

Hiuttak av jerv er et effektivt og godt tiltak som virker skadeforebyggende. Det er viktig at dette tiltaket opprettholdes. I akuttifeller kan tidlignsanking aksepteres, men bør ikke bli av fast varighet. Er skadeomfanget så omfattende at sau må sankes tidligere enn planlagt, må rovviltbestanden reduseres eller skadevolder fjernes.

Alle kommuner må opparbeide beredskapsarealer hvor tidlignsankede dyr kan slippes. Disse arealene må sikres mot rovviltangrep og kun være avlastningsområder av akutt karakter. Det er viktig å sikre at informasjon om ulv på vandring når beitelag og beitedyreiere. Ulv vil uten unntak ta sau og det er viktig at tiltak iverksettes øyeblikkelig. Oppland skal ikke ha yngling av ulv og ungulver på vandring må fjernes. Blir ikke ulven øyeblikkelig fjernet, kan beredskapsarealer tas i bruk inntil ulven er fjernet/ute av området. Det er derimot ikke enkelt å sanke flere hundre sauer i løpet av kort tid. Derfor må uttak eller fjerning av streifulyv være et prioritert tiltak.

Oppland har i de senere årene hatt stedfaste hannbjørner. Disse er et betydelig problem. Ulv og bjørn er ikke humane avlivere, og dyrelidelsene ved angrep av disse er betydelige. Disse stedfaste bjørnene må fjernes utenom de vanlige prosedyrer og retningslinjer for skadefelling og lisensjakt. Streifdyr utover stedfaste hannbjørner og som gjør skade på beitedyr, innvilges skadefelling. Skadefellingslagene må gis muligheter til effektiv jakt. Dette innebærer opplæring av både jeger og hunder. Likedan må det arbeides for større interesse for ordinær bjørnejakt. Dette må skje i samarbeid med Jeger og Fisk, grunneiere og elgjaktlag, på tvers av kommuner, fylker og regioner.

6.4.1 Jerv

Det er viktig at det gis formuleringer som sørger for at hiuttak blir effektivt. Ynglinger i uønskede områder vil være en stor utfordring for beitenæringa. SNO må derfor tilføres personell og nødvendig utstyr for å sikre at hiuttak blir gjennomført. Ved en utvidelse av jervesona må det gis klare retningslinjer for forvaltning slik at beitenæringa har så gode forutsigbare rammer som mulig.

6.4.2 Gaupe

For at kvotejakta skal bli mest mulig i tråd med riktig uttak **må sporingsarbeidet og datagrunnlaget forbedres vesentlig**. Særlig innen sona må det settes inn tiltak som gir tillit i forhold til utført registrering og derigjennom grunnlag for riktig fastsettelse av kvote og regionale fellingskvoter.

6.4.3 Bjørn

Det er viktig å presisere at stedfaste hannbjørner **ikke** er å betrakte som streifdyr. Disse må fjernes og personell fra SNO, med hjelp av lokale aktører, settes inn i dette arbeidet.

I tillegg til dagens formulering om hiuttak bør det også legges til ” uttak på vårsnø”

Lisensjaktperioden bør utvides til 15. nov. Dette vil forbedre sjansene for uttak gjennom regulær lisensjakt.

6.4.4 Ulv

Ulv er og blir en skadegjører på beitedyr. Det er derfor viktig å presisere at ulv på vandring vil gjøre skade på beitedyr der den ferdes. Derfor er det viktig å sette inn mer effektive tiltak i forhold til ulv enn det øvrige freda rovviltet.

Beitelag og skadefellingslag skal varsles om ulv som observeres på vei inn i og mot region 3. I det øyeblikk ulv er passert grensen skal tiltak for å fjerne ulven settes i gang. Ulv som gjør skade og/eller er i par (vil revirmarkere) skal tas ut umiddelbart.

6.4.5. Kongeørn

Kongeørn må inn i bestandsovervåkingsprogrammet for freda rovvilt. Det må deretter gis åpning for regulering av bestand. Bestandsregulering må ses i sammenheng med rovvilttrykket i området og skadeomfang fra enkeltindivid/hekkende par.

Bestandsregistreringer.

Faglagene støtter nemdas innstilling om at region 3 inkluderes i overvåkingsprogrammet ved linjeregistreringer for gaupe. Det er i tillegg viktig at det utarbeides informasjonsstrategi for allmennheten i forhold til sporregistrering og innmelding av slike.

Faglagene støtter nemdas innstilling om at hiregistreringer og DNA-resultater for jerv må gjøres tilgjengelig for Fylkesmann og rovviltnemnd så raskt som mulig. Dette må også gjelde bjørn. Skal forvaltningen av skadebjørn kunne utføres mest mulig effektivt, er det viktig å definere individ raskt. Enkeltpøver av bjørn der skade er gjort, og/eller der prøver er funnet i beiteområde, skal sendes for undersøkelse og individregistrering omgående. Dette vil gjøre det enklere for forvaltningsmyndigheten å iverksette tiltak for å få fjernet rett individ i beitesesongen.

Faglagene støtter innstilling fra nemnda om at nemnda kan gi anbefaling til SNO om hvor de skal lete etter ynglehi for jerv.

6.6.1 Retningslinjer for tildeling av midler til forebyggende tiltak

Kulepunkt med kursiv skrift er fra høringsforslaget. Faglagene har valgt å kommentere flere av punktene.

- **Tiltak som skal redusere tap og skader av beitedyr direkte.**
Faglagene er usikre på hva nemnda legger i dette. Ut fra vår vurdering vil fjerning av rovviltet være et godt tiltak for å oppfylle en slik målsetting. Fjerning av beitedyr skal kun skje i akuttifeller.
- **Tidligsanking ved skader til jerv.**
Faglagene støtter ikke tidligsanking som planlagt tiltak. Dette skal gjennomføres kun som akutttiltak. Der det er store skader grunnet jerv, må skadevolder fjernes. Spesielt viktig er dette ved en utvidelse av jervesona.
- **Tiltak med langsiktig virkning skal prioriteres.**
- **Tiltak som er kostnadskrevende over tid, bør unngås.**
Disse kulepunktene er motstridende. Langsiktige tiltak vil i all hovedsak være kostnadskrevende, og det er viktig å vurdere tiltakenes måloppnåelse før vedtak og vurdering av økonomiske forhold rundt tiltaket. Eks: Inngjerding av enkeltbesetninger eller beiteområde vil være et kostnadskrevende langsiktig tiltak, men kan være skadeforskyvende. Da vil ikke tiltaket være økonomisk forsvarlig samlet sett.
- **Omlegging av drifta.**
Ved utvidelse av jervesona til å også å omfatte områder med minst sau, vil et slikt tiltak kunne unngås. Det er et overordnet mål for faglagene å sikre fortsatt bruk av utmarksressursene til foropptak for beitedyr. Det forutsettes, som før nevnt, at uttak av skadegjørere blir foretatt slik at enkeltbesetninger eller beiteområder ikke blir satt under så sterkt trykk at omstilling blir et aktuelt tiltak. Det forutsetter også at en får satt i gang tiltak for å redusere antallet stedfast skadebjørn i regionen.
- **Forebyggende tiltak skal prioriteres innenfor sona.**
En slik bestemmelse forutsetter at skadedyr utenom sona fjernes. Hvis det tillates yngling eller det ikke lykkes med uttak utenfor, skal forebyggende tiltak prioriteres også der.

Faglagene støtter nemndas vurdering av viktigheten av å **tilbakeholde midler til akutttiltak.** Dette vil antagelig være mest aktuelt i Oppland hvor ulv og bjørn ikke skal ha tilhold. Nærhet til Hedmark og Sør-Trøndelag vil likevel gi oss utfordringer med streifdyr av disse artene. Jerv og gaupe kan med gode jegere, hiuttak, gode registreringer av bestand og fornuftig forvaltning ut fra rovvilttrykk, forvaltes med oppfylt ynglemål uten at store og langsiktige forebyggende tiltak er nødvendig.

Tiltak som skiller beitedyr og rovdyr i tid og rom, er ikke formålstjenelig for region 3.

Regionen skal ha yngling av gaupe og jerv. Med utvidelse av jervesona og bedre bestandsoversikt over gaupe, vil en kunne styre tapsomfanget ved effektiv forvaltning. Ulv og bjørn skal kun aksepteres som streifdyr og kan håndteres ved uttak av skadegjørere. Nok en gang må det presiseres at dette må forbedres kraftig og bjørnene som har hatt fast tilhold i regionen siste årene, må fjernes.

6.6.2 Aktuelle tiltak i region 3

Ekstraordinært og utvida tilsyn.

Faglagene støtter tiltak som utvida og ekstraordinært tilsyn. Det bør ikke skilles mellom yngling, enkeltdyr og streifdyr av alle de 4 store rovdyrene. Ved registrert yngling innen sona avsettes midler, mens det også her er viktig å ha en stor pott i reserve til tilsyn i og med at regionen til stadighet vil bli utsatt for streifdyr.

Ekstra tilsyn i et beiteområde kan forhindre skade, men vil antagelig virke skadeforskyvende. Det er derfor viktig at skadegjørere fjernes.

Radiobjøller:

Faglagene støtter arbeidet med utvikling og bruk av radiobjøller. Dette vil ikke hindre rovviltangrep, men avdekke skaden fort og gi mulighet for raske tiltak som avlivning av skadde dyr og iverksetting av tilsyn og/eller skadefelling.

Hunder for spor og los.

Etter mange år med utprøving i både Sverige og Norge er det stor enighet om at det må til gode sporhunder og gode loshunder for å lykkes i skadefellingsforsøkene. Sammen med hundene må hundeførere/jegere utdannes.

Region 3 sliter med å lykkes i skadefellingsforsøkene, særlig på bjørn. Her kan mye gjøres ved å utdanne ekvipasjer for effektiv sporing og los. Faglagene vil framheve viktigheten av å satse på disse tiltakene framover.

Beredskapsplaner.

Faglagene støtter et slikt tiltak. Målsetting om å få på plass slike i alle kommuner bør tidsfestes til april 2012.

Beredskapsarealer.

Må være en del av kommunens beredskapsplan. Arealene må være sikret mot rovvilt og av en slik størrelse at hele beitelag kan benytte arealene ved akutte rovdyrangrep. Opparbeidelse og bruk av arealene skal ikke belastes dyreeiere økonomisk. Vi stiller spørsmål ved hvor realistisk og gjennomførbart dette tiltaker er.

Utprøving av nye tiltak

Faglagene støtter forslag og utprøving av nye gode tiltak. Forutsetningen er at dette finansieres uten å gå på bekostning av eksisterende nyttige tiltak.

Tiltak som ikke bør prioriteres i region 3

Tidlig sankning og seint slipp

Faglagene støtter ikke tidlig sankning og sent slipp som varig tiltak. Dette er gjennomført i mange beitelag hvor skade av jerv har vært omfattende. Faglagene vil presisere at ved en utvidelse av sona, må det tilstrebes å avvikle denne praksisen ved en bedre forvaltning i områder med store skader.

Tiltakene kan benyttes som akutttiltak og i den sammenheng skal alle kommuner opparbeide rovdysikre områder (beredskapsarealer) hvor dyreeiere får dekket sine samlede kostnader ved tiltaket.

Innmarksbeiting for å forhindre angrep av kongeørn er ikke et godt tiltak. Innmarksbeitene er ofte åpne og beitedyrene fritt tilgjengelig. Derfor er tiltak som seint slipp heller ikke egnet som akutttiltak mot kongeørn.

Styrt beiting og varig flytting av dyr.

Faglagene kan ikke akseptere at beiteområder overgis til rovdyr. Dette er ekstreme tiltak som kun bør vurderes i ulvesona. Region 3 med sine ynglinger av jerv og gaupe, skal ikke vurdere et slikt tiltak, men forvalte rovdypene ut fra et belastningsperspektiv i det enkelte område.

Igen henvises det til utvidelse av jervesona som vil gjøre en slik forvaltning mulig.

Omlegging til annen produksjon.

Dette er også et ekstremt tiltak som ikke bør komme under vurdering i region 3 ihht. utvidelsen av jervesona og uttak av skadedyr.

6.6.3 Andre økonomiske virkemidler

Faglagene ber om at vurderingen rundt bruk av midler fra RMP, SMIL, BU og investeringmidlene for ombygging, tas ut av forvaltningsplan.

Disse midlene er forhandlet fram via jordbruksforhandlingene og skal ikke brukes til tiltak i rovviltsammenheng. Tiltak som iverksettes med begrunnelse i det freda rovviltet, må etter faglagenes mening i sin helhet belastes MD sitt budsjett.

6.7 Tiltak retta mot allmennheten.

Med en stedfast stamme av bjørn i region 3, er dette blitt aktualisert. Vi går ut fra at disse stedfaste bjørnene fjernes. Det vil likevel være streifdyr av bjørn og ulv i region 3. Det er derfor viktig å utarbeide informasjon til allmennheten om forsiktighetshensyn, når en bjørn kan være farlig, og hvordan en skal opptre ved funn av kadaver etter rovdyr. Likedan er det viktig å få på plass informasjonsplakater om at skadefelling pågår. Det er ikke heldig at folk oppholder seg uvitende i områder hvor det jaktes.

Med hilsen

Oppland Bonde- og Småbrukarlag
Terje Holen/sign
Fylkesleder

Oppland Sau og Geit
Pål Kjørstad/sign
Fylkesleder

Oppland Bondelag
Trond Ellingsbø/sign
Fylkesleder

Kopi:
Rovviltnemdas representanter i Oppland
Kommunene i Oppland v/landbrukskontorene
Kommunalkomiteen i Oppland
Norsk Sau og Geit
Norges Bondelag
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Lokallagene i faglagene
Storingsrepresentantene fra Oppland